

TUSSENTIJDSE RAPPORTAGE 1^E KWARTAAL NVWA

In december 2021 werd duidelijk dat het Kabinet in het regeerakkoord structureel 100 miljoen euro beschikbaar heeft gesteld voor het opheffen van de disbalans tussen taken en middelen en het versterken van de positie van de NVWA. Deze belangrijke en noodzakelijke financiële injectie bepaalt in hoge mate de actuele opgave voor de NVWA: de disbalans opheffen, het fundament van de organisatie versterken en toewerken naar een innovatieve en toekomstbestendige NVWA. En terwijl de NVWA daaraan werkt, gaat ze tegelijkertijd door met het reguliere werk dat ook in het eerste kwartaal van 2022 de nodige uitdagingen kende, zoals:

- een grote uitbraak van de vogelgriep;
- de gevolgen van de oorlog in Oekraïne;
- de nasleep van Covid-19;
- de gevolgen van Brexit;
- en de voorbereiding van een mogelijke stelselherziening van Keuren-Toezicht in de Vleesketen.

Deze onderwerpen zijn allemaal van invloed op het werk in het eerste kwartaal van 2022 en hebben hun doorwerking in de rest van 2022. Hierna volgt per onderwerp een korte toelichting.

Zichtbaar handelen van de NVWA

De opgaven waarvoor de NVWA staat zijn groot en de domeinen waarop de NVWA toezicht houdt divers. Bovendien is er veel maatschappelijke en politieke aandacht voor het werk van de NVWA. Dat maakt dat de NVWA geregeld te maken heeft met spanning tussen wat gevraagd wordt en wat ze kan waarmaken. De NVWA maakt daarom continue een afweging van prioriteiten. In het eerste kwartaal van 2022 is de NVWA zichtbaar opgetreden in zaken met een groot publiek bereik. De NVWA vond medicijnresten in rundvlees; nam met nieuwe opsporingstechnieken koffers vol glasaal in beslag; deelde boetes uit bij fraude met mest; haalde erectie-opwekkende honing uit de handel; nam ruim 500 kuub fout hout in beslag; waarschuwde voor levensgevaarlijke harddrugs in champagne en publiceerde publiekswaarschuwingen over sildenafil in honing en over de supplementen Shambala en Open Up. Ook verificatieonderzoeken van zoönotische Salmonella (Salmonella bij pluimvee die kan worden overgedragen van dieren op mensen) vroegen veel inzet in het eerste kwartaal van 2022. De verschillende publicaties uit het eerste kwartaal van 2022 staan op de NVWA-website (www.nvwa.nl).

Vogelgriep

De bestrijding van de vogelgriep, die harder om zich heen sloeg dan voorgaande jaren, had grote impact op de pluimveesector en op de NVWA-medewerkers die zich hier dagelijks mee bezighouden. Vogelgriep komt jaarlijks voor in Nederland. In het najaar van 2021 en het eerste kwartaal 2022 was het aantal uitbraken hoger dan in de meeste andere jaren, honderdduizenden vogels zijn inmiddels geruimd. Begin 2022 werden ook pluimveebedrijven in het pluimveedichte gebied rond Barneveld – Lunteren getroffen, waardoor ook veel omliggende pluimveebedrijven uit voorzorg moesten worden geruimd. Voor de ondernemers in het gebied is dit uiteraard zeer ingrijpend. Vanwege de omvang van de uitbraak, worden er vanuit de NVWA extra medewerkers ingezet om te zorgen dat de ruimingen goed verlopen.

Oekraïne

De oorlog in Oekraïne brengt ook risico's met zich op de terreinen waarop de NVWA werkzaam is. De NVWA zet zich in om deze risico's te beheersen. Zo handhaaft de NVWA samen met de douane de sancties tegen Rusland en vragen veranderende importstromen dat de NVWA extra inzet op het risicogericht toezicht houden op de veiligheid van grondstoffen en voedsel. Voor het toezicht op gezelschapsdieren is de focus verlegd van inzet voor afdoening van hoog-rabiërisico-meldingen naar inzet op de invoer van huisdieren uit Oekraïne. Vanwege de situatie in Oekraïne zijn de regels voor het reizen van vluchtelingen met huisdieren vanuit Oekraïne en Rusland tijdelijk versoepeld, maar omdat daar hondsdlheid (rabiës) voorkomt, is het van groot belang dat de dieren zo snel mogelijk door een dierenarts worden gezien. Ook moeten de dieren

in thuisquarantaine worden gehouden. Zo probeert de NVWA te voorkomen dat vluchtelingen met hun huisdieren onbedoeld hondsdomheid meenemen naar Nederland.

Covid-19

In het eerste kwartaal van 2022 had de corona-pandemie nog impact op het werk van de NVWA en op haar medewerkers. In de periode tot 26 januari was de horeca vanwege coronamaatregelen gesloten. In deze periode zijn wel inspecties uitgevoerd bij horecabedrijven die open waren voor afhalen en bezorgen. Met de versoepelingen eind januari zijn meer horecabedrijven geopend en vinden daar ook weer inspecties plaats. Er waren in het eerste kwartaal van 2022 meer medewerkers van de NVWA dan gemiddeld ziek of in quarantaine. Ook hadden de toen geldende coronamaatregelen effect op het tijdig opleiden van nieuw ingestroomde inspecteurs, omdat voor het goed opleiden van nieuwe inspecteurs fysieke bijeenkomsten noodzakelijk zijn.

Brexit

De Brexit blijft invloed hebben op het werk van de NVWA. Het Verenigd Koninkrijk (VK) was voornemens om in juli 2022 voor een aanvullend aantal productgroepen importregels en grenscontroles van kracht te laten worden, maar in het eerste kwartaal is daarover onduidelijkheid ontstaan en inmiddels is duidelijk dat deze datum opnieuw verschoven gaat worden. De NVWA informeert bedrijfsleven én particulieren via een webdossier (<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/brexit>) over de meest actuele stand van zaken.

Herstel balans taken en middelen

In 2022 krijgt de NVWA er vanuit de Regeerakkoordmiddelen 30 miljoen euro structureel bij. In het begin van het eerste kwartaal van 2022 is in nauwe samenwerking met de ministeries van LNV en VWS, een plan gemaakt dat beschrijft waaraan de middelen in 2022 worden besteed. Bij brief van 10 februari 2022 heeft de Minister van LNV toegezegd de Kamer daarover in het voorjaar van 2022 te informeren.

Werven en opleiden

De Regeerakkoordmiddelen maken het mogelijk om de NVWA te versterken en te vernieuwen, zodat ze haar taken gezaghebbend en adequaat kan uitvoeren. In het eerste kwartaal van 2022 is daarom de werving van nieuwe medewerkers meteen geïntensiveerd. In de huidige krappe arbeidsmarkt is het een flinke uitdaging om grote aantallen medewerkers aan te trekken. Dit geldt extra voor sommige vakgebieden, zoals voedselveiligheid en productveiligheid. Daarbij komt dat in deze vakgebieden ook sprake is van (aankomende) uitstroom op specifieke kennisgebieden, vaak als gevolg van pensionering. Dit betekent dat vacatures langere tijd openstaan, wat tijdelijk leidt tot onderbezetting.

Voor de specifieke groep van toezichthoudend dierenartsen blijft de krapte op de arbeidsmarkt een relevant gegeven. Middels specifieke acties en trajecten worden zo veel mogelijk kandidaten geworven en opgeleid, zodat de toezichtstrajecten (inclusief keuren) doorgang kunnen blijven vinden. De NVWA zet daarom ook de komende tijd stevig in op (gerichte) wervingscampagnes. Daarnaast betekent het aannemen van nieuwe medewerkers dat de NVWA tijd en ruimte biedt om deze medewerkers in te werken en/of hen faciliteert in het volgen van de juiste opleidingen.

Stelselherziening Keuren-Toezicht in de Vleesketen

De komende periode zal worden toegewerkt naar een stevig fundament voor een stelsel van keuren en toezicht waarin een sterke onafhankelijke toezichtpositie op de vleessector gewaarborgd is. Voor de huidige directie Keuren betekent dit dat ingezette verbetertrajecten die zich richten op versterking van het toezicht op de vleesketen doorlopen en dat er tegelijkertijd in samenwerking met de ministeries een meer eigenstandige organisatie wordt voorbereid met voldoende handelingsvermogen, capaciteit én doorzettingsmacht om officiële controles met gezag naar de sector te kunnen uitvoeren. De NVWA levert tevens een bijdrage aan het programma waarin wordt gebouwd aan een nieuw NVWA-kostprijsmodel en retributiestelsel.

Centraal hierbij staan transparantie en meerjarige stabiliteit /voorspelbaarheid van de tarieven. De voorbereidingen hiervan hebben ook in het eerste kwartaal een grote inspanning gevraagd van de NVWA.